

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: 1. Del : 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "1. Del : 1812-42", i Heiberg, Johanne Luise: *1. Del : 1812-42*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 213. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr05val-shoot-idm139983403393760/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: 1. Del : 1812-42

Tanker kan ikke den menneskelige Hjerne fremmane i en saadan Nat! Hvilk
 gyngende, belgende Følelser fornøtar ikke det arme Menneskehjerte at lade
 sig gjennemtraamme af! Hvor læmper ikke Hjernen og Hjertet en saadan
 Nat om det endelige Resultat af, hvad Livet har ført med sig. Hvor opfind-
 som er ikke Hjernen i Anklagen over Andre og over sig selv; — og nu
 Hjertet! Hvor strider det ikke mod Anklagen, hvor brønder det ikke af Be-
 gjærighed efter Forsoning og Fred! Den sorte Nat hæver en hel Verden i
 sig. Mange Øine slumre i Trængsel og Ro, Tanken hviler, og Hjertet slaar
 sit rolige Slag. Men der røre sig ogsaa andre Magter, der tringe Tanken til
 Virksomhed og gjennemføre Hjertet med hvæse Stik, som vanskelig leges.
 Det stakkels Legeme kaster sig hid og did, frem og tilbage som en Baud paa
 Havet, der arbejder mod Land for at ankre paa fast Grund.

Det blev virkelig sidste Gang, vi mødtes; fem Aar efter, 1841, døde han
 stille og uden Smærter.

VINTEREN 1836—37.

15

Til den fastsatte Tid indfandt vi os atter i Kjøbenhavn, modtagne med
 Glæde af Venner og Veninder. Saa snart jeg var kommen hid til Ro i Hjem-
 met, tog jeg alvorlig fat paa at læse alt, hvad der var oversat af Shakespeares.
 At trænge ind i disse Værker faldt mig ingenlunde let; men jo mere jeg
 læste, des mere mærkede jeg, at noget nyt og stort her for første Gang
 traadte mig imøde. Det drog mig til sig med en forunderlig Mægt, og megen
 Poesi, jeg tidligere havde været betagen af, forskom mig nu ringe imod,
 hvad der her salenbarode sig, og fra dette Øieblik fortsatte jeg alvorligt
 Studiet af en Aands Virksomhed, der forbauser, medens den glæder, og
 henriver og beriger vor Tankegang uden Ophør.

Heiberg havde brygt to Stykker med sig hjem fra Parisebestræne: „En
 Criminalproces“, Skuespil i 5 Akter, og „Farinelli“; begge bleve oversatte
 og indrettede for den danske Skueplads. Det første opførtes i denne Vinter
 og det andet i den følgende; begge bleve de modtagne med Bifald. I det før-
 ste spillede jeg Grevinden, i det andet Preciosa.

Sæsonen var alt i fuld Gang, da vi kom hjem fra Paris. Publikums In-
 teresso og Velvillie for mig var uforandret, og min Lyst til at virke i denne
 Kunst i sitdige Tiltagende. Med min hele Sjæls Energi stræbte jeg at gaa
 fremad; det var ikke længer en skjøn Leg for mig, naar for min aandelige
 Krafts hele Alvor var ingen Anstrengelse, ingen Byrde for tung. Med Sam-
 vittighedsfuldhed, det tør jeg nok sige, udførte jeg mit Embede trods nogen
 Mand. Dog alle de Guder, jeg var i Besiddelse af; et Publikums store Paa-

skjønnelse, mine Forsattes Agtelse og Godhed, mine Kunstfellers Velvillie. — ja Kærlighed, thi de kjælede fornødt for mig, — alt dette var vel skikket til at styrke mig og give mig nye Kræfter, naar mit anstængende Arbeide undertiden overvældede mig.

- 5 Oehlenschläger havde skrevet sin Comedie: „Den lille Skuespiller“, der blev opført i Januar. Denne Rolle var en af de første nye, hvori jeg optrædte i denne Saison. Det, at jeg havde været ved Balletten fra Barn af og saaledes havde mit Legeme i min Magt, bidrog meget til det Held, hvormed jeg udførte mandlige Roller. „Den lille Skuespiller“ var skrevet for mig, og jeg hastede megen Roes for denne Fremstilling; Ryge sagde: „Dette gjør Ingen Dem efter.“ Stykket havde sine Mangler, og det vilde ikke ret trænge ind hos Publikum. Heiberg havde, som jeg alt har fortalt, i en Del Aar staaet paa en spændt Fod med Forfatteren paa Grund af den Polemik, han havde ført imod adskillige af hans Digterværker. I det sidste Aar havde
- 10 den godmodige Oehlenschläger imidlertid gjort Skridt hen imod ham for at tilvejebringe en Forsoning. De talte nu venligt sammen, naar de mødtes, og Oehlenschläger havde flere Gange været hos os. Det glædede osde Heibergs Moder og mig, at det var kommet paa dette Punkt. Efter Opførelsen af hans „lille Skuespiller“ skrev han mig et Brev til, som jeg vil lade følge med for at give et Vidnesbyrd om min Udførelse af Rollen; thi vi stakkels Skuespillere ere efter vor Død ligesom de Fattige, der, naar de ligge ved vor Dør, føle Nødvendigheden af at bringe Attester med fra paalidelige Mænd, for at vort Ord kan staa til Troende:

„Min sødte Veninde!

- 25 Tillad mig for det første skriftligt at takke Dem af mit fulde Hjerte for Deres mesterlige Fremstilling af min „lille Skuespiller“. Saamegen Ynde, Naivitet, Skalkagtighed, Følelse, Forstand kunde kun en stor Kunstnerinde vise i denne Rolle. Deres Spil var, som det var skrevet ud af min inderste Sjel, og det kom mig for, som om vi begge havde været om at digte Rollen.
- 30 Og det haave vi jo ogsaa! Derfor maa De saavel som jeg ønske at hjælpe den lille Skuespiller (jeg vil haabe) her som i Stykket af blot oieblikkelig Fare.“

Han foreslaar nu en Del Forandringer og Forkortninger af femte Akt i Stykket og beder mig sige min Mening herom. Brevet ender saaledes:

- „Og nu endnu engang hjertelig Tak for Deres herlige Spil! Jeg kan ikke
- 25 sige Dem, hvor den Flid og Omhu var mig, som De viste paa Proven, ved at spille i Drangten, og forberede Alt med den Iver og Kunstklarighed. Det glæder mig ogsaa meget at den gode Heiberg og jeg ere Blevne Ven-

ner igjen, og at deuse egne Comødieliger ynder og øgter den gamle Tragi-
kars Forsøg i det Comiske. Hils Deres fortræffelige Svigermøder. Jeg er vis
paa, at hvis hun har set den lille Skuespiller, saa har hun ogsaa faaet den
kier. Lev vel!

Deres ørbødigst hengivne og forbundne 3

d. 25. Januar 1837.

A. Oehlenschläger.

Oehlenschlägers forfølelse, barnlige Stundelig var virkelig af en rørende
Natur. De værre havde Forsømligheden ikke nogen fast Grund, lige saa lidt
som Vreden. Som hos et Barn gik det derfor op og ned med hans Venskab 10
for Heiberg. Var han vred, vilde han ikke hilse ham, var han god, trykkede
han ham op til sit Hjerte. Slige Overgange vare Heibergs Natur inødt, og
han kunde ikke andet end betragte dette som noget Comisk. Vi Damer --
min Svigermøder og jeg -- toge naturligvis ikke Del i deres Stridigheder.
Vi lode lige overfor Oehlenschläger, som om vi Intet kjendte dertil, og med 15
os var Oehlenschläger derfor altid paa den venskabeligste Fod. Min Sviger-
møder bevarede altid en virkelig uforandret Hengivenhed for ham og havde
altid et godt og kjærtligt Ord paa rede Haand, hvormed hun undskyldte hans
smaa Digterbrønstigheder for Sønnen. Ogsaa Heiberg var ham i Grunden
hengiven, men kunde ifølge sin kritiske Natur ikke forstaa, at man skulde 20
være Fjender, fordi man i æsthetisk Henseende var af en anden Mening.
Han selv havde ikke ringeste Æmfindlighed for Kritik og kunde derfor ikke
sætte sig ind i denne Svaghed hos Andre; og kunde han endog sættes sig ind
dori, saa havde han ingen Medlidenhed med denne forfølelselige Æmfindlig-
hed. „Near Raaheden og Dumbheden kritisere mig, og dette vinder Bifald 25
hos Massen, da kan jeg vel harnes derover, ifald jeg gider være over det;
men naar en virkelig æsthetisk Kæmper, han vænne sig for eller inødt, med
Interesse for Sagen drøfter mit Digterværk med Aand og Særg, da kan jeg
vel modsige ham og forsøge paa at overbevise ham om Vildfarelsen; men 30
harnes paa ham og strax betragte ham som en personlig Fjende, der vil mig
tillivs af Nid, er latterligt.“ Saaledes, var omrent Heibergs Raisonnement;
men de Færreste formaa at følge de Anskuelser, som Heiberg herom har
yret og levet efter. Det naturlige Sind og Kunstnerfølelseligheden sætter
Phantasiaen i Bevægelse; og er dette først sket, da ser og tror den Alt, hvad
den leibevælgelige Tanke tilvisker den, og det er ikke muligt for det rolige, 35
besindige Ord at trænge igjennem denne hede, kogende Kunstnerforbitrelse.
Dette har jeg desværre haet Leilighed til at sække en grundig Erfaring i. Det
er svært at være Kunstner og ved Siden af dette et fornuftigt, beskedent
Menneske. Det er svært ikke at lade sin Knøstnersjal opsluge sin borgerlige

Menneskesjæl; og dog er dette Opgaven, den store, nødvendige, den absolutte Opgave, -- dog herom vil jeg længere hen udtale mig udførligt, som noget af det Vigtigste i min egen og andre Kunstneres Livsopgave.

- En Formiddag kom den gode Hertz til mig og sagde med sit egne be-
skedne Smil: „Kjære Fru Heiberg! Jeg har, med Skam at tale om, atter
skrevet et Stykke og længes meget efter at høre, hvad De og Heiberg ville
synes derom. Jeg er saa bange for, at De skal have noget imod den Rolle,
som jeg ønsker, De skal spille, og har De det, saa kan Stykket ikke opføres.“
Jeg havde sjæleligt og legemligt lidt saa meget ved den idelrige Gjengivelse af
10 „Den Svanne i Portien“, at en Cyren foer igjennem mig ved disse Ord, og
jeg udbød: „Min Gud, Hertz! De har dog vel aldrig skrevet en saam Rølle
for mig?“ Hertz brast i Latter, idet han lagde sin flade Haand paa Panden
-- en Gestus, der var ham egen, naar han fandt noget comisk -- og sagde:
„Nei, Gud bedre det! Hun taler nok; gid De blot ikke saa finde: altfor
15 meget.“ Jeg var beroliget ved denne Ytring, og vi aftalte nu, at han nær-
mere skulde lade os vide, naar han ønskede at oplæse sit nye Stykke. Han
kom da en Aften og koste „Svend Dyrings Haas“. Enhver, som kjender
dette Stykke, og især de, som endnu erindre den Virkning, dette Arbeide
gjorde fra Scenen ved dens første Fremtræden, kan sætte sig ind i vor Over-
raskelse og Glæde ved at gjøre Bekjendtskab med dette Digtværk. Vi bleve
sammen til langt ud paa Natten for atter og atter at tale om, hvad vi havde
hørt Hertz læse. Det er en af Heibergs elskværdige Egenskaber, at han kan
glæde sig ved en anden Digers heldige Frembringelse, som om det var
hans egen. Med stor Glæde og Interesse hørte han til; Tærrerne havde under
20 Oplæsningen mange Gange støet ham som hans Moder og mig i Øinene.
Han omfavnede Hertz ved Slutningen, og Skaaler bleve drukne, hvori vi
ønskede det herlige Drama til Lykke paa sin vanskelige Bane. Uforglem-
melig er mig denne Aften i vort gode gamle Hus i Brogaden paa Christians-
havn. Jeg lo nu over min Frygt for, at Ragnhild skulde være stum; men
denne Frygt afløstes af en anden: hvorledes det skulde lykkes mig at gjen-
30 give disse skjønne, men vanskelige Repliker i den interessante Rolle. Her
fik jeg nu en ganske ny Opgave, idet den dæmoniske Lidenskab skulde
fremstilles i hele sin Styrke. Vel kan man sige, at det Dæmoniske i Grunden
maa vises næsten i enhver Elsker- eller Elskerinderolle, ifald den skal gribe
og interessere. En Elsker eller Elskerinde, hvis Tidet ikke er istand dertil
og mangler de nødvendige Betingelser i sin Personlighed, vil aldrig kunne
udfylde sin Plads i dette Fag; thi Lidenskaberne have altid noget af Dæ-
40 monerne i sig. Men her i Ragnhilds Rolle var det Dæmoniske saa stærkt,
saa fremtrædende, saa dominerende, at det her ikke er Lidenskaben, der
har noget dæmonisk, men snarere en Dæmon, der geraader i et ufrivilligt.

et alt betvingende Kjerlighedssereri. Det er ikke det Dramatiske, der her vækkes ved den lidenskabelige Kjerlighed, men svarende Kjerligheden, der svækker det Dramatiske i denne Kvindesjæl. Thi Ragnhild er raa, kold og overmodig, inden hun elsker, saa at Regisse, da Ragnhild spottet over hendes Smerte, udbrøder: „O Ragnhild! du er saa ung og saa haard! Betænk, at Ingen kan vide, Om Gud gjør altid dine Kaar saa blide.“ Men efter at denne lidenskabelige Kjerlighed er vakt i hendes Sjæl, da lærer hun Smerte, Ydmyghed, Resignation, ja Guds frygt at kjende; den stolte, overmodige Sjæl høies, knakkes, og hun ender, hvor en anden Elskerinde begynder, med Sværmeri og Udødskaatelse. Ulykken gjør hende from, Lykken vilde have gjort hende rasende. Men da hun mangler alle Fundamenter for at hæve sig til en virkelig Resignation og Fremhed, gaar hun tilgrunde. Publikum overraskedes ved sin Fremstilling af Ragnhild; den greb den, den interesserede den og lønede med et udeli Bifald; det Physiognomi, jeg havde påstrykt hende, var smukt sammen med Stykket og lod sig ikke længere ombytte med et andet. Hertz var lykkelig og taknemmelig for min Udførelse og Opfatning af Rollen. — En Lykke, jeg altid har havt, at Forfatterne fremfor nogen Anden have været tilfredse med det Præg, jeg har givet deres Figurer; og jeg tilstaaer, at deres Bifald altid har været det vigtigste for mig, ligesom jeg steds med Taknemmelighed har lyttet til deres Raad og Fingerpeg.

Man vil vanskeligt kunne forestille sig den Virkning, dette Stykke gjorde ved sin første Opførelse. Under hele den mesterlige første Akt havde Tilskuerne forholdt sig i spændt Taushed, men efter at Teppet var faldet, udbrød der en sand Jubel, og en Tummel, en Converseren lød i Tilskuersalen, hvor Enhver følte Trang til at give sin Forbauselse og Beundring Løb i Ord; og man kan gjerne sige, at Stykkets Lykke allerede var gjort og Udfaldet uomstøteligt. Naar Guderne have været tilstede ved et Digtværks Fødsel, da følge de det til Slutningen af sin Døds; thi forunderligt er det at lægge Mærke til, hvorledes da det Mindste med det Største fører sig til Held for et saadant Arbejde. Alle Rollerne vare opfattede af Skuespillerne paa den belagte Maade. Fru Holst gjengav Regisse, saaledes som vist neppe Nogen efter hende vil kunne gjengive denne yndige, kvindelige Skildkelse. Saa længe man erindrer hende, kan ingen anden Skuespillerinde gjøre Virkning heri, det er uomligt; thi det kan gaa med en Rolle som med et virkelig Menneske: ingen Anden kan sættes i dens Sted og blive den samme; og hun fremstillede ikke Regisse, hun var Regisse, — hvor dette kan siges, er det den største Ros for en Skuespillerinde. Fru Nielsen reciterede Helvigs Repliker med al den Inderlighed, der var hende egen. Den sidste Gang hun viser sig, i Stykkets Slutningsscene — det svageste Punkt for

resten i hele Stykket — udtalte hun sine Replikker med en saadan Fylde af Toner fra det menneskelige Blyt, at disse Toner endnu i dette Øieblik, da jeg nedskriver dette, klinge for min Phantasi og mit Øre. Alle de øvrige Høller bleve mere eller mindre fortreffeligt udferte, og Ingen forstyrrede det hele ypperlige Ensemble. Stykket gik atter og atter over Scenen, og Alle vilde se „Svend Dyrings Hus“.

En Aften, da min kjære Jonfrø Jørgensen og jeg sad i Paaklædningsværelset og iførte os vore Costumer, faldt Taler paa den glade Jul, som nu nærmede sig. Hun fortalte mig da, hvor lykkelig hendes Barndom var hængsaat, og hvilke Glæder hun, især i Juleen, havde nydt: hvorledes hun i Aarets Løb havde samlet alle sine Ønsker og da virkelig i Juleen havde faaet dem alle opfyldte. „Disse Erindringer,“ vedblev hun, „gjøre, at jeg den Dag i Dag glæder mig til Juleen, som om jeg endnu var et Børn.“ Med en uudsigelig smertelig Fornemmelse hørte jeg paa hende. Hvilke modsatte Følelser fremtraangte sig i dette Øieblik for min Phantasi fra mit ulykkelige Barndomshjem, hvor der aldrig havde været Jul, Juletræ eller Gaver; alt Slikt havde vi stakkels Børn intet kjendt til. Mit Barndomshjem stod nu med Et i hele sit Mørke for mig. Jeg sagde ligesom for at troste mig selv og undskyldte mine Forældre: „Mange stakkels Forældre ere ikke i den Stilling, at de kunne gjøre Jul for deres Børn.“ — „Åh,“ svarede hun, „se fattige ere dog Ingen, at de ikke ved Et eller Andet skulde kunne helligholde Juleen for deres Børn; det er jo en Pligt, som det vilde være skammeligt at forsømme.“ Et dybt Suk traangte sig fra mit Bryst; jeg blev saa usigelig bedrøvet over, at ikke een Erindring om noget Glædeligt i Juleen fremstillede sig for min Tanke. Det er et uerstatteligt Tab ikke at have glade Barndoms-erindringer. Man er ligesom bleven bedraget for den Tid, der burde være den lykkeligste i Ens Liv paa Grund af Uskyldighedstilstanden, paa Grund af at Angeren, denne forberende Magt, endnu er fremmed for det uerfarne Børn. Kun man ikke se tilbage til denne Tid med udlændt Glæde — naar da? Man er bleven berøvet sit Paradis' Forsaar, og dette har sikkert en indflydelse paa hele vort kommende Liv. Alle mine Barndoms-sorger trak i Procession, en efter en, lodbi min Sjæl hin Aften. Da jeg kjørte hjem efter Forestillingen, folte jeg mig usigelig beklemt. Jeg tænkte paa, hvor mange fattige Børn der vel ogsaa imødesaa den kommende Jul lige saa blottede for Glæde, som jeg havde set den imøde i min Barndom og Ungdom, og for hvem der vel ultsaa heller ikke vilde være et Punkt, som Tanken med Glæde kunde dvæle ved i en tidligere Alder. Da fattede jeg en Beslutning, og alt som den blev bestemt hos mig, blev jeg lettere om Hjertet. Jeg besluttede at gøre en Julefest for nogle fattige Børn, om hvem jeg var vis paa, at de ingen vilde faa uden min Hjælp. „Maaske,“ sagde

jeg til mig selv. „Kunde jeg berede disse en Erindring, naar de blive Vokne, som jeg mangler.“ Vognen holdt nu ved Porten til mit Hjem. Jeg var saa optagen af alt dette, at Heiberg strax bemærkede det og spurgte mig om Aarsagen. „Jeg er i Aften vred paa mine Forældre,“ svarede jeg. „Hvad skal det sige? Hvorfor?“ spurgte hun. „Fordi jeg som Børn ingen Juleglæde har havt,“ og jeg tilstod min Børnagtighed, at jeg ved at udtale disse Ord for Heiberg brast i Græd. Heiberg lo og svarede, det var noget aildigt at græde derover nu. Jeg fortalte ham da min Beslutning. Hun bifaldt min Plan, og den blev virkelig udført til stor Glæde for mig og mine smaa Julegæster. Mange Aar efter kom en Dag en net lille Tjenestepige til mig og spurgte, om jeg ikke skulde have Brug for hende. Da jeg svarede: „Nei, ikke for Øjeblikket“, stræde hun stivt paa mig og sagde: „Fruen kan vel ikke kjende mig igjen?“ Jeg saae forundret paa hende. „Jeg var,“ vedblev hun da, „en af de Smas piger, som var hos Fruen Juleaften 1836; den Dukke, jeg fik den Aften, har jeg endnu, og hver Gang jeg ser paa den, erindrer jeg den deilige Jul hos Fruen.“ Altsaa, tænkte jeg, mit Ønske blev dog opfyldt, jeg har hin Juleaften virkelig nedlagt en kjær, uforglemmelig Erindring, i det mindste hos et af disse Børn.

I denne Vinter var Martensen oftere og oftere kommet i vort Hus og havde tilside til vor stødige Omgang. Heibergs Moder fandt stor Behag i ham og hans Underholdning. Hun var, som jeg allr har berettet, et religiøst Genyt og havde tænkt over alle de dybe Spørgsmaal i Christendommen. Med Martensen havde hun nu sig Leilighed til at faa alle disse Spørgsmaal droffede, og interessant var det at lytte til disse Samtaler, især for en lille Uvidende som mig, der var saa slet oplært i sin Christendom, som det vel var muligt. Disse Samtaler skylder jeg den første Spire til den Trang, der lidt efter lidt opstod i mit Indre, til at vide Besked om Guds Ord og lære det nye Testamente at kjende fra Grunden af. Men kun af og til følte jeg denne Trang, og endnu havde jeg ikke Kraft til paa egen Haand at sørge for min Gjenfødelse. Mit Liv splittede sig endnu i for mange verdslige Interesser, til at jeg med Alvor kunde frigjøre mig fra disse og begynde noget Nyt. Føden optog den Kunst, jeg dyrkede, min hele Tænkning; endnu var jeg paa det Punkt, at jeg ikke begreb, hvorledes man udholdt Livet, naar man ikke spillede Comedie, eller hvorned Andre i det Sted udfyldte deres Tid.

Vi begyndte i denne Vinter, hvad vi i Spøg kaldte Leseballer. De bestode i, at en Del af vore Omgangsvener: Martensen, Andre, den elskværdige Præst Puulli og nogle faa til, kom paa en bestemt Aften, hvor snart den var, snart den Anden oplæste ældre Digterværker, Afhandlinger af forskjelligartet Indhold eller deslige. Enkelte Gange læste Heiberg for en større Kreds en og anden af sin Moders Noveller, inden de udkom i Trykken. Til

denne Kreds hørte Physikeren Ørsted og hans Kone, som vare gamle trofaste Venner af Heiberg og hans Moder, ligeledes af og til Juristen Ørsted, Mødrig med flere. Denne Underholdning vedbleve vi med os. Per Vintre, Udtrykket „Fasehal“ skrev sig fra min Klage over ikke at maatte deltage i Bøller. Heiberg sagde derfor, at jeg skulde faa Lov til at komme med til Løgsbal. Det var jo rigtig nok ikke det Samme, men i Grunden var min Lyst til Bal neppe rigtig menet; thi kom det til Stykket, følte jeg altid en ubehagelig Fornemmelse ved, at saaledes Enhver, som havde Lyst til det, kunde slynge sin Arm om mit Liv og med sit hvide Ansigt komme mit saa nær, —

10 saa ifald det havde været mig tillødt, havde jeg rimeligvis frasagt mig denne for Mange saa store Glæde. Jeg kunde sige som Kanten i „Seer jer i Speil“:

„Naar du kun et herefter det forbydes,
Begaer jeg aldrig mere denne Feil.“

„FATA MORGANA“, „FYRESTE OG PAGE“.

15 Da Saisonen var tilende, var jeg som en Klud af Overanstrengelse, mine Kræfter vare misbrugte, og mine Venner hebreidede mig ideligt, at jeg ikke oftere sagde et bestemt Nei til alt det, man krævede af mig i de lange 9 Maanedes. Men et Pligtmenneske var jeg nu engang, saa Martensen i Spøg sagde om mig, at jeg mere stod paa Lovens end paa Evangeliets Stand-

20 punkt. Hvor aandede jeg derfor let, da jeg vendte de maaleds Treer Ryggen og indsaandede Duften af de levende friske. Jeg var henrykt over ligesom en anden Vinterplante i Urtepotte, hvis Jord var bleven tør, at omplantes i ny, frisk Jord, hvis Kraft utter satte Liv, Væxt og Styrke i Hjerte- roden.

25 I Saisonen 1837—38 skrev Heiberg sit Skuespil „Fata Morgana“ paa Theatredirectionens Anmodning til Festsforestilling paa Frederik den Sjettes Fødselsdag. Hans Moder og jeg havde saa ofte plaget ham for dog at skrive Noget igjen for Theatret, at vi nu med Længsel saae dette Arbejde imøde. Heiberg havde i de senere Aar næsten udelukkende beskæftiget sig med

30 filosofiske Studier, og hans „Fata Morgana“ er stærkt, ja vist alfor stærkt, paavirket heraf. Med Spænding og Forventning satte vi os en Aften om det runde Bord i vor Dagligstue for at høre ham oplæse sit nye Stykke. Jeg havde glædet mig usigeligt til atter at høre Noget fra hans Pen, men under Læsningen blev jeg mere og mere beklemmt og bedrøvet — ikke fordi

35 jeg jo fandt dette Arbejde en Digter værdigt — men jeg kjendte Publikum og vidste, at denne Art af allegoriske Poesier vilde det blive umuligt at